

Aan: Oene Oenema, vz Commissie Deskundigen Meststoffenwet
Van: Hein ten Berge, vz CDM-Werkgroep Actualisatie N-bemestingsadvies (WG)
Datum: 4 februari 2008
Betreft: preadvies actualisatie rozen

Beste Oene,

Op 23 januari jl. kwam de WG bijeen om een oordeel te vormen over het rapport 'voorstel aanpassing bemestingsadvies voor stikstof van rozen', gedateerd november 2007, door Van Reuler en Pronk (PPO 32 36027500).

Het voorgelegde materiaal biedt naar de opvatting van de werkgroep onvoldoende basis voor aanpassing van het N-bemestingsadvies, en ook onvoldoende voor de onderbouwing van een voorlopig nieuw advies.

Bij toepassing van de balansmethode hanteren de auteurs waarden voor de terugwinningsfractie voor stikstof ('apparent N recovery') die ontleend zijn aan een ander boomgewas (conifeer). De waarde van deze coëfficiënt heeft een grote invloed op het berekende stikstofadvies, dat bovendien extreem lijkt (gift in 1^e jaar bijna tweemaal zo hoog als in 2^e jaar). Om deze redenen behoeft de uitkomst verdere ondersteuning door andere documentatie, zoals bijvoorbeeld via vergelijking met het advies in omliggende landen; of via documentatie over derving bij lagere N giften.

Namens de CDM-Werkgroep Actualisatie N-bemestingsadvies,

Met vriendelijke groet,

Hein ten Berge (vz)

Bijlage. Opmerkingen bij 'Voorstel aanpassing bemestingsadvies voor stikstof van rozen, gedateerd november 2007, door Van Reuler en Pronk (PPO 32 36027500).

25 januari 2008, door CDM-Werkgroep Actualisatie N-bemestingsadvies

1. De structuur van het rapport is logisch, stappen die volgens protocol gezet moeten worden zijn expliciet gemaakt en worden achtereenvolgens duidelijk behandeld.
2. Auteurs passen de balansmethode toe om de benodigde N-beschikbaarheid te berekenen. Dit gebeurt conform het protocol. Bij deze methode is het nodig een waarde te kiezen voor de terugwinningsfractie voor stikstof ('apparent N recovery', ANR). De auteurs ontlenen deze coëfficiënt aan Pronk (2004) die waarden voor deze coëfficiënt geeft, echter voor een ander gewas (conifeer Thuja). De WG kan niet goed beoordelen of Thuja in dit opzicht vergelijkbaar is met rozen. Daarnaast kan de juistheid van de gekozen waarden (in de hier besproken toepassing van de balansmethode) betwijfeld worden omdat het Thuja-gewas in betreffende studie geen N-respons vertoonde. In een dergelijke situatie wordt vaak (bij andere gewassen) een lage ANR gevonden omdat het gewas geen onvervulde N-behoefte heeft. Een te lage waarde voor ANR leidt tot een te hoge waarde voor het zo afgeleid advies. Het gebruik van een gewasvreemde waarde voor ANR kan niet in het algemeen geaccepteerd worden. Met name de lage ANR-waarde voor struikrozen in het eerste jaar zou gedocumenteerd moeten worden. Een bijna tweemaal zo hoge N-behoefte in het 1^e jaar (dan 2^e jaar) in het voorgesteld advies is opmerkelijk en is het rechtstreeks gevolg van aangenomen ANR waarden. Hoewel dit verschil in behoefte niet onmogelijk is, lijkt het onwaarschijnlijk en behoeft daarom verdere onderbouwing.
3. Er ontbreekt in dit rapport een vergelijking met het advies in omliggende landen; dergelijke vergelijking zou in dit geval, gezien de onzekerheid over de juistheid van parameterwaarden (ANR, maar ook mineralisatie), het nu voorgesteld advies kunnen ondersteunen. De WG adviseert het advies in omliggende landen te vermelden in een kort overzicht (zoals bij vruchtbomen).
4. Het is opmerkelijk dat nauwelijks buitenlandse studies worden genoemd, terwijl ook rozen bijvoorbeeld ook door INRA-Angers vergaand worden bestudeerd. Het rapport geeft daarmee de indruk dat er geen uitputtende verkenning van bestaande literatuur gemaakt is.
5. Bij de berekening van de benodigde N gift wordt in de hier gevolgde balansmethode terecht de mineralisatie in mindering gebracht op de totaal benodigde beschikbaarheid. Voor de periode 1 mei tot 1 augustus (dus 3 maanden) wordt een mineralisatie van 45 kg N/ha ontleend aan Schröder et al. (2004). Echter op p.12 wordt dit cijfer gebruikt om de behoefte voor de periode 1 mei-1 september (dus 4 maanden) te berekenen. In dat geval zou ook de mineralisatie in september betrokken moeten worden. Als deze bijv. 15 kg/ha zou bedragen, zou het advies met 15 kg/ha omlaag gebracht moeten worden. Voor een steviger onderbouwing dient de N-opname periode gedocumenteerd te worden en aannemelijk gemaakt te worden dat er in die periode inderdaad maar 45 kg N/ha gemineraliseerd wordt.
6. Op p.12 wordt het getal 146 afgerond naar 150 kg N/ha. Hiervoor wordt geen argument aangevoerd.
7. p 11. tabel 3. Hier is vermeld 'ongepubliceerd'. Vermelding van de precieze herkomst is nodig, temeer omdat de opname (100 kg/ha) hier hoger ligt dan

volgens Van Dijk et al. (2005) (PPO 347, p 40) waar 90 kg/ha genoemd wordt.

8. Pag 13. overschot bij zaailingen zou volgens de gegeven cijfers 25 kg/ha moeten zijn.